

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Konrad Wytrykowski

Jarosław Sobutka

na posiedzeniu niejawnym w dniu 16 lipca 2020 r. w Izbie Dyscyplinarnej,
w sprawie zażalenia J. B. - prokurator Prokuratury Okręgowej w W. na zarządzenie
Przewodniczącego Wydziału II Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z 2 czerwca
2020 r., odmawiającego przyjęcia odwołania od uchwały Izby Dyscyplinarnej Sądu
Najwyższego z dnia 5 grudnia 2019 r.

- na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k.
w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy – Prawo o prokuraturze -

p o s t a n o w i ł:

zażalenie pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uchwałą Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z 21 marca 2019 r. – sygn. PK I SD (...) odmówiono udzielenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej J. B. - prokurator Prokuratury Okręgowej w W. za popełnienie przestępstwa z art. 231 § 1 k.k.

Powyższa uchwała zaskarżona została zażaleniem Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej z 29 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy uchwałą z 5 grudnia 2019 r. w sprawie o sygn. I DO 32/19 Sąd Najwyższy zmienił uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z 21 marca 2019 r. – sygn. PK I SD (...) i zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej J. B. za czyn określony w art. 231 § 1 k.k., szczegółowo określony w treści podjętej uchwały.

Wskazane orzeczenia Sądu Najwyższego, wydane w Wydziale I Izby Dyscyplinarnej, po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego, zaskarżone zostało przez J. B. - prokuratora Prokuratury Okręgowej w W. oraz przez jej pełnomocnika adw. A. Ś. – odpowiednio - odwołaniem z 3 stycznia 2020 r. oraz z 29 stycznia 2020 r., przywołując jako podstawę art. 135 § 14 w zw. z art. 163a § 2 ustawy – Prawo o prokuraturze.

Zarządzeniem SSN Małgorzaty Bednarek – pełniącej obowiązki Przewodniczącego Wydziału II Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2019 r. o sygn. II DO 63/20 - na podstawie art. 429 § 1 k.p.k. - odmówiono przyjęcia przedmiotowych środków odwoławczych z uwagi na jego niedopuszczalność z mocy ustawy.

Zarządzenie Przewodniczącego Wydziału II Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2019 r., również zostało zaskarżone przez obwinioną, środkiem nazwanym odwołaniem, złożonym w dniu 16 czerwca 2020 r. w trybie art. 429 § 2 k.p.k.

W wywiedzionym środku odwoławczym skarżąca podniosła zarzut obrazy prawa procesowego - art. 438 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 135 § 14 i art. 171 ustawy Prawo o Prokuraturze obrazę przepisu art. 135 § 14 w zw. z art. 163a § 2 ustawy z dnia 28 stycznia 2019 roku Prawo o prokuraturze mającą wpływ na treść orzeczenia, poprzez uznanie, iż od orzeczenia dwuinstancyjnego wydanego przez Sąd Najwyższy – uchwałą z 5 grudnia 2019 r. w sprawie o sygn. I DO 32/19 nie przysługuje środek odwoławczy oraz art. art. 438 pkt. 2 k.p.k. zarzucam obrazę przepisu art. 99 § 2 k.p.k. nakazuje sporządzenie uzasadnienia zarządzenia, które podlega zaskarżeniu i w konsekwencji uniemożliwienie dokonania jego skutecznej kontroli. W konsekwencji wniosła o:

1. uchylenie zarządzenia Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2020 r.
2. przekazanie zażalenia prokurator J. B. z dnia 3 stycznia 2020 r. na uchwałę Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2019 r. w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do rozpoznania Izbie Karnej Sądu Najwyższego - jako właściwej do rozpoznania przedmiotowej sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż uchwała Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2019 r. w sprawie o sygn. I DO 32/19, wydana została w postępowaniu odwoławczym, zainicjowanym zażaleniem Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej z 29 kwietnia 2019 r. Zatem orzeczenie to zostało wydane przez sąd odwoławczy. Skoro tak to należy pamiętać o treści art. 426 § 1 k.p.k., zgodnie z którym od orzeczeń sądu odwoławczego oraz od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Powyższe prowadzi do oczywistej konstatacji, iż skarżący wywiódł skargę od orzeczenia sądu odwoławczego, która to skarga z oczywistych, wskazanych wyżej powodów, jest środkiem odwoławczym niedopuszczalnym z mocy ustawy i żaden sąd nie jest uprawniony do jej rozpoznania. Przekonuje o tym również treść art. 426 § 2 k.p.k., albowiem przedmiot skargi nie odpowiada kryteriom wdrożenia wewnętrznego trybu odwoławczego. Nie jest bowiem kwestią incydentalną wskazaną w tym przepisie, o której sąd odwoławczy orzekał po raz pierwszy.

Niezależnie od powyższego art. 426 § 2 k.p.k. nie ma zastosowania do orzeczeń odwoławczych Sądu Najwyższego. Żaden inny przepis szczególny takiego zażalenia na uchwałę sądu odwoławczego w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej nie przewiduje. W szczególności podstawy takiej nie stanowi art. 163 a ustawy – Prawo o prokuraturze, albowiem dotyczy on orzeczeń merytorycznych, kończących

postępowanie w sprawie, a więc rozstrzygających o przedmiocie postępowania. Tym samym nie obejmuje kwestii incydentalnych. Przypomnieć należy również, iż odwołanie do równorzędnego składu Sądu Najwyższego orzekającego jako sąd odwoławczy wprowadzono w miejsce kasacji.

Wniesienie zatem "środka odwoławczego" od orzeczenia wydanego przez Sąd Najwyższy orzekający jako sąd odwoławczy, nie może wywoływać skutków prawnych i inicjować postępowania procesowego o charakterze dwuinstancyjnym zmierzającym do badania warunków formalnych lub warunków dopuszczalności takiego "środka odwoławczego" (poza wyjątkami wskazanymi wyraźnie w ustawie). Brak było zatem podstawy prawnej do wydania zarządzenia o odmowie przyjęcia środka odwoławczego w trybie określonym w art. 429 § 1 k.p.k. przez prezesa sądu odwoławczego (przewodniczącego wydziału lub upoważnionego sędziego sądu odwoławczego), bowiem przytoczony przepis zawiera wyraźną dyspozycję w tym względzie, adresowaną do organów pierwszej instancji (postanowienie SN z 22.03. 2000 r., V KZ 23/00, OSNKW 2000, z.5-6, poz. 52; postanowienie SN z 18.12. 2012 r. WZ 30/12, LEX 1243117).

W tej kwestii skład Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego procedujący w tej sprawie, w pełni podziela rozwiązanie wraz z argumentacją dotyczącą tej materii, zaproponowane w cytowanych wyżej postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2000 r. i z dnia 18 grudnia 2012 r. Otóż, jeżeli orzeczenie sądu odwoławczego nie należy do postanowień wymienionych w art. 426 § 2 k.p.k., wystarczające jest poprzestanie na wydaniu przez prezesa sądu odwoławczego (przewodniczącego wydziału lub upoważnionego sędziego sądu odwoławczego) stosownego zarządzenia o charakterze administracyjno-porządkowym (np. o załączeniu pisma do akt sprawy, zwróceniu nadawcy, przesłaniu właściwemu organowi) i poinformowaniu nadawcy o sposobie załatwienia sprawy.

W nawiązaniu do zarzutów i wniosków o charakterze formalnym, odnoszących się do właściwości rzeczowej Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego i statusu jej sędziów, odnosząc się do możliwości procedowania w niniejszej sprawie przez Sąd Najwyższy w Izbie Dyscyplinarnej, z powodu wydania przez

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie o sygn. C-791/19, postanowienia z 8 kwietnia 2020 roku, zobowiązującego Rzeczpospolitą Polską w szczególności do zawieszenia stosowania przepisów art. 3 pkt 5, art. 27 i art. 73 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, stanowiących podstawę właściwości Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego zarówno w pierwszej, jak i w drugiej instancji, w sprawach dyscyplinarnych prokuratorów, podkreślić należy, że skoro kognicja w tej materii Izby Dyscyplinarnej nie została zakwestionowana wobec sędziów, to tym bardziej nie wstrzymuje orzekania wobec prokuratorów. Środek tymczasowy zarządzony przez TSUE w tiret pierwsze postanowienia, zgodnie z art. 160 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, nie dotyczy bowiem wniosków o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie, podobnie zresztą jak postępowań dyscyplinarnych innych zawodów prawniczych, pozostających w kognicji Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego.

Podkreślić należy, iż według utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego postępowanie w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej nie jest postępowaniem dyscyplinarnym (zob. w szczególności uchwałę SN z 9.10.2009 r., SNO 68/09, LEX 1288971), a tym samym nie istnieją jakiegokolwiek podstawy do odstąpienia od rozpoznania sprawy przez właściwy sąd, ustanowiony ustawą (zob. argumentację przedstawioną w uzasadnieniu uchwały SN z 25.05.2020 r., I DO 21/20, http://www.sn.pl/orzecznictwo/SitePages/Baza_orzeczen.aspx?ItemSID=403026e9ffc09-7b83-4b3d-8c04-f640e774865f&ListName=Orzeczenia3).

Potwierdza to zarządzenie nr 55/2020 Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2020 r. wykonującego przywołane wyżej postanowienie. Sytuacji nie tej nie mogą zmienić przywołane w uzasadnieniu zażalenia judykaty, chociażby z tego powodu, iż dotyczyły spraw indywidualnych i nie mają charakteru erga omnes. W kontekście mocy wiążącej zaś uchwały połączonych 3 izb Sądu

Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. – BSA-I-4110-1/20, odesłać należy do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. – sygn. U 2/20 (M.P. 2020, poz. 376) oraz postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 kwietnia 2020 r. – Kpt 1/20).

W związku ze stanowiskiem zajęтым przez Trybunał Konstytucyjny we wskazanych orzeczeniach, aktualna pozostaje uchwała Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2019 r. - II DSI 54/18 (LEX 2671023) oraz uchwała Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2020 r. - I NOZP 3/19 (OSNKN 2020/2/10).

Z tych wszystkich powodów Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.